

ژنوتیپهای برتر دانالهای بومی انبه در چابهار

ابراهیم لطیفی خواه(۱) - علی وزوایی (۲) - علی عبادی (۳)

(۱) عضو هیات علمی موسسه تحقیقات خرما و میوه‌های گرمسیری کشور
(۲ و ۳) دانشیار و استادیار گروه علوم باغبانی دانشکده کشاورزی دانشگاه تهران

این تحقیق در سالهای ۱۳۷۹ و ۱۳۸۰ انجام شد. در این تحقیق ۳۸ صفت مورفولوژیکی و فیزیکی شیمیایی نمونه‌های برگ و میوه برای ۳۲ اصله درخت گزینش شده مورد ارزیابی قرار گرفتند. هر اصله درخت

بعنوان یک ژنوتیپ در نظر گرفته شد. آزمایش در قالب طرح کاملاً تصادفی انجام شد. ژنوتیپهای هر منطقه براساس چند صفت مهم میوه و هسته (در مجموع ۱۶ صفت) طبقه بندی و امتیاز گذاری گردیدند، در این روش هر کدام از صفات کمی به ۸ کلاس از A تا H به ترتیب از امتیاز ۸ تا یک تقسیم بندی گردیدند. صفات کیفی نیز بسته به تعداد حالاتشان به دو تا شش کلاس گروه بندی شده و هماهنگ با صفات کمی امتیاز گذاری گردیدند. سپس کلاس هر ژنوتیپ در هر صفت کمی براساس میانگین آن ژنوتیپ در صفت مذکور و نیز در هر صفت کیفی براساس ارزیابیهای قبلی تعیین گردید. پس از تعیین کلاسهای هر ژنوتیپ در صفات مورد نظر، مجموع امتیازات آن براساس کمترین امتیاز مرتب و رتبه گذاری شدند و ژنوتیپهای با امتیاز و رتبه بالاتر بطور کلی به عنوان ژنوتیپهای برتر معرفی گردیدند. که از منطقه چابهار دو ژنوتیپ برتر و از منطقه کهیر تنها یک ژنوتیپ برتر معرفی شد. در تعیین ژنوتیپ یا ژنوتیپهای برتر مناطق چابهار و کهیر از نظر صفات کمی و کیفی میوه و هسته، از منطقه چابهار ژنوتیپهای ۶ و ۱۱ با فاصله نسبتاً زیاد از سایر ژنوتیپهای این منطقه به عنوان برترین ژنوتیپ شناخته شد. از منطقه کهیر نیز تنها ژنوتیپ ۱۴ دارای میوه بازار پسند و تجاری می باشد. سایر ژنوتیپهای بررسی شده در این دو منطقه فاقد کیفیت تجاری می باشند ولی از نظر ذخیره ژنتیکی بدلیل داشتن برخی صفات مطلوب، ارزشمند و با اهمیت هستند. بطور کلی نتایج این تحقیق وجود تنوع بالا در ژرم پلاسم آبه های بومی را به اثبات رساند، همچنین شناس یافتن تک درختانی با صفات برتر را تایید نمود.